

استاد شهرام نهاری
مدرس عربی فولیتو

پایه دوازدهم

دوره دوم متوسطه

با فولیتو فولی تو

عربی دوازدهم

جزوه عربی پایه دوازدهم

ویژه امتحان نهایی

قواعد

عربی دوازدهم

حروف مشبّه بالفعل / لا نفی جنسی : درس 1 دوازدهم :

حروف مشبّه بالفعل : إِنَّ أَنْ كَانَ لَكِنَّ لَيْتَ لَعَلَّ

نکته : حروف مشبّه بالفعل حتماً تشدید دارند (به جز لیت) . در نتیجه حروفی مانند « إِنَّ أَنْ لَكَنَّ » جزو حروف مشبّه نیستند .

معنای إِنَّ (تأکید) : قطعاً ، همانا ، به درستی که ، بی گمان .

معنای أَنْ (تواصل بین جملتین : ربط بین دو جمله) : که .

معنای كَانَ (حدس و گمان - گاهی برای تشبیه می آید) : گویی ، مانند .

معنای لَكَنَّ (کامل کردن جمله قبل - برطرف کردن ابهام) : ولی

معنای لَيْتَ (آرزو - تمنّی) : کاش و ای کاش

معنای لَعَلَّ : (امید - رجاء - ترجّی) : شاید ، امید است .

لِیت لَعَلَّ + مضارع : بـ (مضارع التزامی) (شاید این جمعه بیاید) . لِیت التّلامیذ یدرسون : کاش دانش آموزان درس بخوانند

لِیت لَعَلَّ + ماضی : می (ماضی استمراری) (کاش این جمعه می آمد) . لِیت ناصراً إبتعد عن الکذب : کاش ناصر از دروغ دوری می کرد

ترجمه لِیت : کاش ، ای کاش / ترجمه لَعَلَّ : شاید ، امید است .

بحث « لا نفی جنسی » رو در قسمت « انواع لا » در باکس 7 بررسی کردم ؛ لطفاً به اونجا مراجعه کن .

حال : درس 2 دوازدهم :

حال به دو دسته تقسیم می شود : 1) به دو نه اسم 2) به جمله اسمیه

متد حال (جملہ اسمیہ) : و + ضمیر : « و + ہو ہما ہم ہی ہما ہنّ أنت أنتما أنتم أنت أنتنّ أنا نحن »

مثال ۱: اُشَاهِدْ قَاسِماً وَهُوَ جَالِسٌ بَيْنَ الشَّجَرَتَيْنِ. دقت مهم: در این مثال «هو جالس» حال جمله اسمیه است.

مثال ۲: لا تهنوا و لا تحزنوا و أنتم الأعلون . دقت مهم: در این مثال ، « أنتم الأعلون » حال جمله اسمیه است .

متد حال (یه دونه اسم) : متداول ها رو پیدا کن . (یادت باشه : حال ال نداره)

متداولها : فاعلاً فاعلين فاعلات / مفعولاً مفعولين مفعولات / مِأً مُيِّن مِآت / فَعَلًا فَعَلِينَ فَعَلَات / فَعِيلًا فَعِيلِينَ فَعِيلَات

دقت: گاهی اوقات به به وزن های بالا «ة» می چسبد و تبدیل به مونث می شوند: «فاعلة مفعولة مِة فَعِيلة فَعِيلة».

نکته مهم: حال «ال» نداره.

مثال : جلس التلميذ في الصف صامتاً - شاهدت أختي في الغرفة نائمة - اشترك التلاميذ في المسابقات راغبين في النجاح

- نحن نستمع إلى القرآن خاشعات - سألتُ معلّمي أسئلة أجاوبني عنها مسروراً - قمت للإجابة عن الدرس مؤدّباً - حتى رأيت

قطرات الماء مستمرة في حركتها و لا تئأس - اشترك الطّلاب في الجلسة متحدّثين عن الأدب - يذهب هذا الطّبيب إلى

المستشفى فرحاً لزيارة مرضاه - إني أستيقظ من النوم كلَّ يوم نَشِيطاً - ساعدي أختك الفقيرة وحيدة

خیلیییییی مهم : کلمات « سَهْلًا حَيًّا حَيَّةً » در جملات روبرو حال هستند . « أَقْوَى النَّاسِ مَنْ انْتَصَرَ عَلَى غَضَبِهِ سَهْلًا »

« يَبْقَى الْمُحْسِنُ حَيًّا وَ إِنْ نُقِلَ إِلَى مَنَازِلِ الْأُمَمَاتِ » « عِنْدَمَا تَسْقُطُ الْحَشْرَةُ عَلَى سَطْحِ الْمَاءِ تَبْلَعُهَا حَيَّةٌ »

« ترجمه «و + ضمیر» = در حالی که. همچنین در ترجمه «و + ضمیر» به فرمول روبرو دقت کن. «ماضی + مضارع = ماضی استمراری»

. مثال : ذهب الطفل و هو يضحك : کودک رفت در حالی که می خندید .

تفاوت ترجمه حال با صفت : در ترجمه فارسی بین موصوف و صفت ، — می آید . مثال : در بزرگ .

باکس 3 (استثناء و حصر : درس 3 دوازدهم)

ذهب التلاميذ إلّا عليّ : دانش آموزان رفتند به جز علی

به گروه بزرگی که قبل از « إلّا » می آید مستثنی منه میگویند . به کلمه ی پس از « إلّا » مستثنی میگویند . (مستثنی منه + إلّا + مستثنی)

طریقه تشخیص استثناء و حصر : 1. استثناء : مستثنی منه در جمله وجود دارد . مثال : ذهب التلاميذ إلّا سعيداً 2. حصر : مستثنی

منه حذف شده است . مثال : ما ذهب إلّا سعيداً

چهار نکته در حد لایکا :

(1) اگر کلمه ی بعد از « إلّا » ، « أن و ن » بگیرد 100٪ حصر است . مثال : لا يَبْأَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إلّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ

(2) جمله مثبت = استثناء : مثال : يعيش الناس في الدنيا براحة إلّا البخيل .

دقت خارماکوفی : از منفی بودن جمله هیچ نتیجه ای نمی گیریم . در واقع اگر جمله منفی باشد هم میتواند استثنا باشد و هم می تواند حصر باشد.

(3) در سطح امتحان نهایی اگر قبل از إلّا ، کلمات « کلّ ، جمیع ، شیء ، أحد » رو دیدی استثناء است و مستثنی منه همین کلمات هستند.

(4) اگر بعد از « إلّا » ، « من + ضمیر » بیاید ، استثناء داریم . مثال : لم يتأمل أغلب الناس حول خلقهم إلّا العقلاء منهم !

نکته ترجمه ای « استثناء و حصر » :

استثناء 1 جور ترجمه میشه . حصر 2 جور ترجمه میشه .

ترجمه استثناء : ترجمه واژه به واژه . مثال : حضر الطالب في المدرسة إلّا حامداً : دانش آموزان در مدرسه حاضر شدند به جز حامد

ترجمه حصر : (1) ترجمه واژه به واژه (2) مثبت و تأکیدی . مثال : ما حضر في المدرسة إلّا حامد . (ترجمه 1) حاضر نشد در مدرسه به جز حامد

ترجمه 2) فقط حامد در مدرسه حاضر شد .

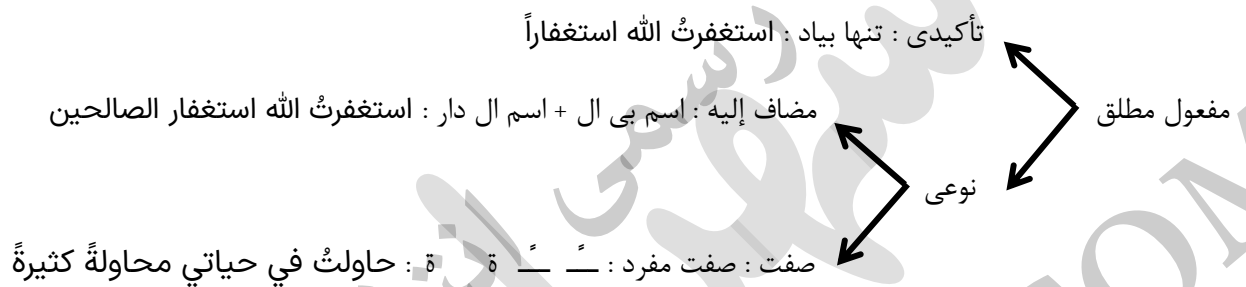
دقت : در ترجمه مثبت و تأکیدی ، کلمه ی « فقط ، تنها » رو دقیقاً به جای « إلّا » می آوریم .

(مفعول مطلق : درس 4 دوازدهم)

قیافه مفعول مطلق : مصدر _____ دار از جنس فعل جمله (فعل + مصدر هم جنس) مثال : اجتهد المؤمنون إجتهداً

مفعول مطلق به 2 دسته تقسیم می شود : (1) مفعول مطلق تأکیدی (2) مفعول مطلق نوعی

طریقه تشخیص تأکیدی و نوعی :

نکات ترجمه ای مفعول مطلق :

(1) **تأکیدی** : با قیدهای تأکیدی ترجمه میشود (قطعاً / حتماً / بی گمان) (دقت کنید در ترجمه قیدهای تأکیدی قبل از فعل بیاید)

مثال : کلم الله موسى تكليماً : ترجمه صحیح : خداوند با موسی قطعاً سخن گفت . ترجمه غلط : قطعاً خداوند با موسی سخن گفت .

(2) **نوعی با مضاف إليه** : به صورت « مانند مثل + م إليه » ترجمه میشود .

مثال (1) يقول قول العارفين : مانند عارفان سخن میگوید . مثال (2) أعيش عيشة الفقراء : همچون فقیران زندگی میکنم .

(3) **نوعی با صفت** : فقط صفت ترجمه میشود .

مثال (1) قرأه قراءةً حسنةً : به نیکی آن را خواندم مثال (2) ضرب الخدم بهلولاً ضرباً شديداً : خدمتکاران بهلول را به شدت زدند .

نکته مهم : در هیچ کدام از حالت های بالا خود مصدر یعنی مفعول مطلق معنا نمیشود . (مصدر پشمه !!!!)

نکته مهم : اگر بعد از مفعول مطلق « و » بیاید ، مفعول مطلق تنها و تأکیدی است . مثال : جرح المقاتلون في العمليات جرحاً و لكن

معنویاتهم جیده

مرور قواعد دهم و یازدهم

۳ نکته ی ناز !!! درباره ی تشخیص ماضی و مضارع :

نکته اول : اگر فعلی در ابتدای خود « أَتَيْنَ » داشته باشد مضارع است . ولی اگر فعلی در ابتدای خود « أَتَيْنَ » نداشته باشد ماضی است .

مثال مضارع : يَذْهَبُ تَجْلِسُ أَكْتُبُ أَشَاهِدُ نَكْتُبُ - **مثال ماضی :** كَتَبَ جَلَسَ

دقت : « أَأُ » جزو « أَتَيْنَ » هست (أَذْهَبُ أُرِيدُ مضارع هستند) . « إِ » جزو « أَتَيْنَ » نیست (إِجْتَهَدَ ماضی است)

نکته دوم : اگر در آخر فعلی علامت های « تَ تَمَّ تَنَ » وجود داشته باشد ، ماضی است . مثل : كَتَبْتَ ، تَعَلَّمْتَ ، ضَرَبْتُمْ

نکته سوم : در تشخیص ماضی و مضارع حواست به 3 تا باب باشه . باب « تَفَعَّلَ ، تَفَاعَلَ » در ابتدای ماضی خود « تَ » دارند . همچنین

باب « إِفْعَالَ » در ابتدای ماضی خود « أُ » دارد . دقت کن که این « تَأُ » مالِ خودِ باب است و حروف مضارعه « أَتَيْنَ » نیست . (ماضی این

سه باب : أَفْعَلْ ، تَفَعَّلَ ، تَفَاعَلَ) . بنابراین فعلهایی مثل « أَكْرَمَ أَخْلَصَ - تَعَجَّبَ تَوَقَّعَ - تَنَاسَبَ تَكَاثَّرَ » ماضی هستند .

قراردادن فعل مناسب در جای خالی :

* فعل وسط جمله باید با اسم قبل از خود مطابقت داشته باشد . مثال : التلاميذ ذهبوا

* اگر فعلی اول جمله بیاید و فاعل آن ، ظاهر باشد ؛ فعل باید به صورت مفرد بیاید هر چند فاعلش مثنی یا جمع باشد .

مثال ماضی : ذَهَبَ المسلمون - ذَهَبَتِ المسلمات . **مثال مضارع :** يَذْهَبُ الرجال - تَذْهَبُ النساء

* دقت : اگر فعل اول جمله را مفرد بیاوریم و فاعلش ، جمع یا مثنی باشد ، در ترجمه فارسی ، آن فعل را به صورت جمع ترجمه می کنیم . مثال

: ذَهَبَ التلاميذ : دانش آموزان رفتند .

* جمع غیر انسان = 1 زن . به عبارت دیگر فعل برای جمع غیر انسان به صورت 1 زن می آید . مثال : ذَهَبَتِ الطُّيُورُ

* به غایب و مخاطب بودن هم دقت کن . نشانه های مخاطب : « أَيُّهَا أَيَّتُهَا ، أَنْتَ أَنْتُمْ أَنْتُمْ ... ، كَ كُما كُمْ ... »

* بعد از « رَجَاءٌ ، مِنْ فَضْلِكَ » ، فعل امر می آید .

* همه ی فعل ها 1 ضمیره هستند . فقط 2 جا مشکل داریم . فعل (ت...) 2 ضمیره است . و فعل (ت...ان) 3 ضمیره است .

ابتدای فعل :

..... ← نحن ← نذهب - نُشاهدُ

انتهای فعل :

تُ	←	هي	←	ذَهَبْتُ
تُ	←	أنا	←	ذَهَبْتُ
تَ	←	أنتَ	←	ذَهَبْتَ
تِ	←	أنتِ	←	ذَهَبْتِ
تُمْ	←	أنتم	←	ذَهَبْتُمْ
تُما	←	أنتما	←	ذَهَبْتُما
تُنَّ	←	أنتنَّ	←	ذَهَبْتُنَّ
ا	←	هما (۲مرد)	←	ذَهَبَا
تا	←	هما (۲زن)	←	ذَهَبَتَا
وا	←	هم	←	ذَهَبُوا
عنا (ما)	←	نحن (ماضي)	←	ذَهَبْنَا
.....	←	هو	←	ذَهَبَ
ي - ين	←	أنتِ	←	إذهبي - تذهيبن

ابتدای فعل - انتهای فعل :

أُ	←	هو	←	أُنْزِلَ - أُخْرِجَ
أُ	←	أنا	←	أُذهب - أُشاهدُ
ي.....	←	هو	←	يذهب - يُشاهدُ
ت.....	←	أنت - هي	←	تذهب - تُشاهدُ

یَذهَبُونَ - یُشاهدُونَ	←	هُم	←	یَ...وَنَ
تَذهَبُونَ - تُشاهدُونَ	←	أَنْتُمْ	←	تَ...وَنَ
ذهبوا - أُرسلوا	←	هم	←	ماضی...وا
یَذهَبْنَ - یُشاهدْنَ	←	هِنَّ	←	یَ...نَ
تَذهَبْنَ - تُشاهدْنَ	←	أَنْتُنَّ	←	تَ...نَ
ذهبن - أُرسلن	←	هِنَّ	←	ماضی...نَ
یَذهَبانِ - یُشاهدانِ	←	هما (۲ مرد غایب)	←	یَ...انِ
		هما (۲ زن غایب)	↙ ↘	تَ...انِ
		أَنْتَما (۲ زن مخاطب)		
تَذهَبانِ - تُشاهدانِ	←	أَنْتَما (۲ مرد مخاطب)		

نشانه های زیر رو که مربوط به آخر فعل هستند رو کنار هم یاد بگیر تا قاطی نکنی :

(ی - یَنَ : أَنْتِ) (ا - اِنَ : مثنی) (و - وَنَ : جمع مردان) (نَ : جمع زنان)

غایب				
صیغه	ضمیر منفصل	فعل ماضی	فعل مضارع	ضمیر متصل
1 مرد غایب	هو	ذَهَبَ	يَذْهَبُ	ه
1 زن غایب	هی	ذَهَبَتْ	تَذْهَبُ	ها
2 مرد غایب	هما	ذَهَبَا	يَذْهَبَانِ	هما
2 زن غایب	هما	ذَهَبَتَا	تَذْهَبَانِ	هما
جمع مرد غایب	هم	ذَهَبُوا	يَذْهَبُونَ	هم
جمع زن غایب	هنّ	ذَهَبْنَ	يَذْهَبْنَ	هنّ

مخاطب				
صیغه	ضمیر منفصل	فعل ماضی	فعل مضارع	ضمیر متصل
1 مرد مخاطب	أَنْتَ	ذَهَبْتَ	تَذْهَبُ	كَ
1 زن مخاطب	أَنْتِ	ذَهَبْتِ	تَذْهَبِينَ	كِ
2 مرد مخاطب	أَنْتُمَا	ذَهَبْتُمَا	تَذْهَبَانِ	كُما
2 زن مخاطب	أَنْتُمَا	ذَهَبْتُمَا	تَذْهَبَانِ	كُما
جمع مرد مخاطب	أَنْتُمْ	ذَهَبْتُمْ	تَذْهَبُونَ	كُم
جمع زن مخاطب	أَنْتُنَّ	ذَهَبْتُنَّ	تَذْهَبْنَ	كُنَّ

متکلم				
صیغه	ضمیر منفصل	فعل ماضی	فعل مضارع	ضمیر متصل
متکلم وحده (زن و مرد مشترک)	أنا	ذَهَبْتُ	أَذْهَبُ	ي
متکلم مع الغير (زن و مرد مشترک)	نحن	ذَهَبْنَا	نَذْهَبُ	نا

ماضی استمراری = ماضی + مضارع (کان + مضارع). در ترجمه *ماضی استمراری*، بگرد دنبال *میسی*. مثال: کان یذهب = می رفت

بیا اشتباه نکنی: علامت «می» برای دو نوع فعل می آید. 1) ماضی استمراری 2) مضارع. مثال: کان یذهب: می رفت - یذهب: می رود

ماضی بعید = ماضی + ماضی (کان + ماضی) . در ترجمه ماضی بسیسیسیسیسی ، بگرد دنبال بسیسیسیسی . مثال : کان ذهب = رفته بود .

ماضی، یا ماضی، ، فیلی، ماضی، ، ماضی، بعید، بود

نکته: فرمول ماضی بعید ممکن است به صورت روبرو بیاید: $\text{کان} + \text{قد} + \text{ماضی}$. در این فرمول «قد» بی تأثیر است؛ حذفش کن.

سـ سوف = خواه . مثال : سبزه = سوف یذهب = خواهد رفت . **لن** = نخواه . لن یذهب = نخواهد رفت .

* **لم + مضارع = ما + ماضی :** (لم بر سر مضارع ، ماضی منفی را ره) . مثال : لم یذهب = ما ذهب = نفت = نفته است .

* لَمْ : کلمه ی پرسشی است به معنای « برای چه » (بپاااااااا لَمْ بِلَمْ قاطی نشه !!!)

نکته گاوی: «لَمَّا» + ماضی = زمانی که ، هنگامی که ، وقتی که . مثال : لَمَّا ذهب : زمانی که رفت

أن + بـ . مثال : أن يذهب : که برود (أن همیشه که ، فعل بعرض بـ)

فعل مجهول : ماضی ُ : کَتَبَ = نوشته شد مضارع ُ : یُکَتِّبُ = نوشته می شود.

بِپَا قَاطی نَکنی: افعالی مثل « یُکرم - یُشاهد - یَعلم - ... » معلوم هستند. زیرا مضارع مجهول حتماً باید — باشد.

ترجمه فعل مجهول: فعل مجهول را با مشتقات « شدن » ترجمه میکنیم. (ماضی: شد / مضارع: می شود)

نکته فیل سُغال : فعل های بر وزن « فیل سُغال » مجهول هستند. مثال « فیل » : قیلَ بیعَ . مثال « سُغال » : يُقالَ ، یُصاد

مثال مهمم: قَالَ: گفت، قِيلَ: گفته شد // يَقُولُ: می گوید، يُقَالُ: گفته می شود // يَصِيدُ: صید می کند، يُصَادُ: صید می شود

انواع لا :

اسم : نفى جنس : لا رجل فى الدار

 $+y$

نهی: دستوری، ساکن می دهد، ن را حذف می کند، کسره عارضی

فعل

نفی: غیر دستوری، ساکن نمی‌کند، ن را حذف نمی‌کند

ساکن + ال دار = کسره عارضی: * اگر آخر فعل ساکن باشد و پس از آن «ال» بیاید، به جای ساکن، کسره میگذارند. به این

کسرہ، کسرہ ی عارضی میگویند . (ساکن + ال دار = کسرہ عارضی) . مثال : لم یذهب التلميذ

کرده است - لا تکتبون : نفی است چون ن را حذف کرده است - لا تجلسوا : نفی است چون ن را حذف کرده است - لا تجلسی : نفی است چون ن را حذف کرده است - لا تفرحا : نفی است چون ن را حذف کرده است - لا تحدّث الناس : نفی است چون فعل کسره عارضی گرفته است .

لا + اسم = نفی جنسی . در ترجمه لا نفی جنس ، به دنبال « هیچ » بگردد . مثال : لا رجل فی الدار : هیچ مردی در خانه نیست . نکته : اسمی که بعد از لا نفی جنس می آید همیشه می گیرد . مثال : لا رجل فی الدار

ترجمه « لا نفی » : غیر دستوری است و فقط فعل را منفی می کند . مثال : لا تذهبون : نمی روید - لا یکتب : نمی نویسد .

ترجمه « لا نهی » :

مخاطب : مثال : لا تذهب : نرو - لا تضرب : نزن

« لا » + - : -

غایب - متکلم : نباید ب... مثال : لا یذهب : نباید برود . لا أذهب : نباید بروم . لا تذهب : نباید برویم

مقایسه بسیار مهم : غایب : لا یذهبوا : نباید بروند . لا یذهبون : نمی روند // مخاطب : لا تذهبوا : نروید . لا تذهبون : نمی روید .

نکته مهم : اگر برای مخاطب ها از کلمه ی « نباید » استفاده بشود غلط است . مثال : لا تذهبوا : ترجمه صحیح : نروید .

ترجمه غلط : نباید بروید .

نکته خارماکوفی : نباید برود = نرود // نباید بروم = نروم . مثال ۱ : لا یحزُنک قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعاً = گفتارشان نباید تو را

غمگین کند = گفتارشان تو را غمگین نکند (انسانی ۱۴۰۲) // مثال ۲ : لا أذهب = نباید بروم = نروم

ما من = لا نفی جنسی = هیچ ... نیست :

هناک + اسم اول جمله = وجود دارد ، هست . مثال : هناک مفاهیم بسیطة فی القرآن : مفاهیم ساده ای در قرآن وجود دارد (هست)

به ترجمه این ۳ فعل حساسی باش : « قام / جاء أتى »

(۱) قام : ایستاد / قام ب : اقدام کرد ، پرداخت . قام الطّلاب عند حضور المعلّم . قام التلمیذ بأداء واجباته
(۲ و ۳) جاء = أتى = آمد / جاء ب = أتى ب : آورد . جاءت التلمیذات إلى المعلّمه . جاء الوالد بأخبار مهمّه / أتى الضیوف إلى بیتنا . أتى المعلّم بتلمیذ جدید

معادل « دارد ، داشت » در عربی :

(لِ ، عند ، لدى) + اسم = دارد . مثال : له أخ : او برادری دارد - عندنا دواءٌ : دارویی داریم

لیس + (ل، عند، لَدی) + اسم = ندارد . مثال : ليس للتلميذ كتاب : بچه کتابی ندارد .

لِ + فعل = باید ب . مثال : ليذهب° : باید برود - لِنُساعدُ مظلومی العالم° : باید به ستم دیدگان دنیا کمک کنیم .

لِ + فعل = تا ب . مثال : ليذهب° : تا برود

لِ + فعل = باید ب . مثال : ليذهب التلميذ° : باید دانش آموز برود

فد ول = باید

(ل دیدی ب دیدی)

ترجمه جملات شرطی : « إن من ما إذا + فعل شرط + جواب شرط » . ترجمه : « بزنی ، می زنم » (فعل شرط : ب... / جواب شرط : می)

نکته : فعل شرط و جواب شرط چه ماضی و چه مضارع به صورت « بزنی ، می زنم » ترجمه میشود . مثال : من يصبر ينجح = من صبر نجح = اگر صبر بکند موفق می شود.

ترجمه إن : اگر ، چنانچه . ترجمه مَن : هر کس . ترجمه ما : هر چیز . ترجمه إذا : هرگاه ، اگر .

ترجمه « و إن » : حتی اگر . اگرچه

جمع و مفرد : لطفا اسم های جمع را به صورت جمع و اسم های مفرد رو به صورت مفرد ترجمه کنید .

ضمیر رو ترجمه کن : لطفا ضمایر « ه هما هم ها هما هُنْ كَ كما كِ كما كُنْ ی نا » رو معنا کنید . هر گزینه ای که ضمیر رو معنا نکرد غلطه . مثال : يد = دست /// یده = دستش = دست او = دست خود = دست خویشتن = دست خویش¹

اسم نکره : مهم ترین نشانه اسم های نکره ، تنوین است . (ءِ) . مثال : مومناً ، مسجدٌ ، کتابٌ .

اسم معرفه : 2 اسم معرفه رو بلد باش : 1) معرفه به « ال » 2) معرفه به عَلم

1) اسم « ال » دار (مُعرَّف بـ أل) : هر اسمی که « ال » داشته باشد ، معرفه به « ال » است . مثل : الرجل ، المدرسة .

2) اسم عَلم (اسم خاص / مُعرَّف بالعلمیَّة) : به اسمی که بر شخص ، شیء و یا مکان خاص دلالت بکند ، اسم علم میگویند . مثل نام

انسان ها ، نام شهرها ، کشورها ، کوه ها ، رودها و اشیاء خاص . مثال : محمد طهران اهواز هرمزجان ایران البرز کارون

نکته ترجمه ای معرفه و نکره : اسمهای معرفه به صورت عادی و اسمهای نکره با « ی نکره » یا « یک » ترجمه می شوند . مثال :

الكتاب (معرفه) = کتاب / کتابٌ (نکره) = کتابی = یک کتاب = یک کتابی

که « ترجمه می شوند . ولی اگر این سه کلمه بعد از « اسم ال دار » قرار بگیرد به معنای « که » می باشند . (الی بعد از که)

مثال : الرجل الذی : مردی که - المؤمنون الذین : مؤمنانی که - المشقات الذی : سختی هایی که . **یادت باشه** : در این مورد با این

که اسم ال دارد و معرفه است ولی میتوانیم آن را با « ی نکره » ترجمه کنیم .

ترجمه « کل » : ۱) کل + ممممعه = هممممهم تمممام . مثال : کل المدارس = تمام مدارس = همه ی مدارس

۲) کل + نکررررره = هررررره . مثال : ۱) کل لحظة : هر لحظه ای ۲) کل شيء : هر چیزی

۳) کل + من = هر یک از . مثال : ۱) کل من الطلاب : هر یک از دانش آموزان ۲) کل من الأعداء : هر یک از دشمنان

فرمول ن وقایه : « نی ، ننی » . مثال : ضَرَبَ + ن + ی = ضَرَبَنِي // یضربون + ن + ی = یضربونني

ترجمه ن وقایه : مرا ، به من ، از من . مثال : **إجعلني** : قرار بده مرا // **یشاهدونني** : می بینند مرا

نکته خارماکوفی : ن وقایه می تواند به حرف هم بچسبد . مثال : عَنِي ص ۹۷ دهم ، لیتنی

خوشحال باش : خوشبختانه در امتحان نهایی حرکت گذاری انجام میشود . پس نقش ها رو طبق حرکت گذاری آخر کلمات تشخیص بده .

محل اعرابی هایی که در کتاب درسی اومده : (1) فاعل (2) مفعول (3) مبتدا (4) خبر (5) صفت (6) مضاف الیه (7) مجرور به حرف جر /

جارومجرور (8) مفعول مطلق (9) حال (10) مستثنی

نکته فوق مهم : موصوف ، مضاف ، مستثنی منه ، صاحب حال بودن نقش نیستند .

نکته : برای به دست آوردن نقش یک کلمه ، همیشه به قبل آن کلمه توجه می کنیم .

مبتدا : ان و ن // خبر : ان و ن

فاعل : ان و ن // مفعول : ان و ن

صفت : از اعراب موصوف تبعیت می کند .

مضاف الیه : ان و ن

فعل + فاعل + مفعول :

مفعول : چه کسی را ؟ چه چیزی را ؟ . مثال : کتب علی الرسالة

فاعل : چه کسی ؟ چه چیزی ؟ . مثال : ذهب علی

نکته : فعلی که فقط فاعل داشته باشد فعل لازم است . فعلی که علاوه بر فاعل ، مفعول هم داشته باشد ، فعل متعدی است .

مبتدا + خبر :

خبر : معنای مبتدا را کامل میکند . مثال : الفقر في أول العمر خير

مبتدا : اسم ابتدای جمله . مثال : التلميذ في الصف

حروف جر : من في إلى على ي ل عن ك

بیاااا « جار و مجرور » و « مجرور به حرف جر » رو قاطی نکنی . مثال : إلى المدرسة = جارومجرور - المدرسة : مجرور به حرف جر

موصوف و صفت :

موصوف + صفت : اسم دوم ویژگی باشد . مثال : مدارس جميلة ، المناطق المختلفة ، حزم أكثر ، مقام أرفع

اسم + اسم

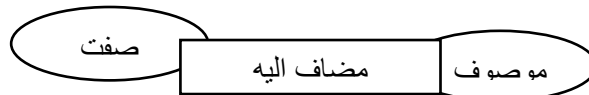
مضاف + مضاف إليه : اسم دوم ویژگی نباشد . مثال : معلم المدرسة ، خير إخوان ، كتاب علي

2 فرمول صفت :

فرمول 1 : « ال ، تنوين تنوين ، ة ، ة ، بی ال بی ال » که دومین اسم ویژگی باشد . مثال : الهجمة القوية - معابر

مزدحمة

فرمول 2 : ۱۳۲ : « اسم بی ال + ال دار + ال دار » « اسم بی ال + ضمیر + ال دار »

مثال : ۱) طعم الحیاة الحقیقی : طعم حقیقی زندگی ۲) أعمال الإنسان الصَّعبة : کارهای سخت انسان

۲) أصنامهم المكسرة : بت های شکسته آن ها ۳) حیاتها القاسية : زندگی سخت او ۴) عُشَّها المُرتفع : لانه بلند او ۵) ظروفه القاسية

: شرایط سخت او ۶) فريقهم الفائز : تیم برنده آن ها ۷) تلاميذه القدماء : دانش آموزان قدیمی او ۸) ربِّک الکریم : پروردگار کریم تو

۹) أعماله الصَّعبة : کارهای سخت او ۱۰) حالتها الطبیعیَّة : حالت طبیعی او

مضاف و مضاف إليه :

3 فرمول « مضاف و مضاف الیه » : 1) اسم بی ال + اسم ال دار : اخلاق الرجل 2) اسم + ضمیر : کتابک ، اخلاقه

3) اسم بی ال + اسم بی ال که دومین اسم ویژگی نباشد : خیر إخوان

اسامی دائم الاضافه : بعد از کلمات « کلّ بعض جميع عند بین » ، مضاف الیه می آید . مثال : کل التلاميذ ، بعض الأوقات ،

جميع الكتب

مجرد : فاعِل : عالم شاهد سالم صالحة

اسم فاعل

مزید : مُ : مُعَلِّم ، مُحَدِّث ، مُكَبِّر ، مُتَعَلِّم ، مُتَجَاوِز ، مُجَاهِد

نکتہ: اگر اسم جمع بدهند، «اول باید مفرد کنی» .

« فُعَال » جمع اسم فاعل است. مثال: « جُهَال طُلَّابُ كُفَّارِ زُورِارِ خُدَّامِ » اسم فاعل هستند زیرا مفرد آنها بر وزن « فاعل » می آید.

دقت: کلمه ی «هُوَأَ: طرفداران» جمع است و مفرد آن «هاوی» است؛ پس اسم فاعل می باشد (شهریور 1402). کلمه ی «عُدَاة:»

دشمنان « جمع است و مفرد آن « عادی » است ؛ پس اسم فاعل می باشد .

مثال ۳۱ : یا تلمیذ ! حافظ^۵ علی مکتوباتک . تررررر . چون ساکن داره فعله و اسم فاعل نیست

مجرد : مفعول : مشهور مسرور مشهود مغلولة

اسم مفعول

مزید : مُ : مُقَدَّس ، مُنْتَظَر ، مُسْتَخْرَج

مهم : مَوْضوع - مَوْلود - مَوْجود - مَوْعود اسم مفعول هستند

نکتہ: اگر اسم جمع بدهند، «اول باید مفر کنی» .

« مَفَاعِيل » میتواند جمع اسم مفعول باشد . مثال « مَحَاصِيل : محصول » « مَكَاتِب : مکتوب » « مَفَاهِیم : مفهوم » « مَشَاهِیر :

مشهور « مجانین : مجنون » « مضامین : مضمون »

فَعَّالٌ : صَبَّارٌ ، غَفَّارٌ ، كَذَّابٌ ، رَزَّاقٌ ، سَتَّارٌ ، ظَلَامٌ ، وَهَّابٌ ، تَوَّابٌ

اسم مبالغة

فَعَّالَةٌ : أَمَّارَةٌ ، فَهَّامَةٌ ، تَوَّانَةٌ ، عَلَّامَةٌ ،

بیا قاضی نکنی ! : « فَعَّالٌ /فُعَّالٌ » رو پیاااااا : فَعَّال اسم مبالغه است : غَلام ، رَزَّاق / فُعَّال اسم فاعل است : طُلاب ، کُفَّار ، زُّوار

اسم تفضیل: 5 وزن دارد: أَفْعَلَ فُعِلَ أَفْلَ أَفْعَى أَفَاعِلَ - خیر شرّ. مثال أفعَلَ: أكبر أصغر أحسن. مثال فُعِلَ: كُتِبَ صُغِرَ

حُسْنِي . مثال أَفَلَّ : أَهَمَّ أَقَلَّ . مثال أَفْعَى : أَعْلَى أَقْوَى . مثال أَفَاعِل : أَكَابِر أَصَاغِرِ أَرَادَل .

اسم مکان: بر چه وزن هایی می آید؟؟ (1 مَفْعَل (۲ مَفْعِل (۳ مَفْعَلَة

(١) مَفْعَلٌ : مَلْعَبٌ ، مَصْنَعٌ ، مَطْبَخٌ ، مَتَجَرٌّ (٢) مَفْعِلٌ : مَحْمِلٌ ، مَوْضِعٌ ، مَوْلَدٌ (٣) مَفْعَلَةٌ : مَدْرَسَةٌ ، مَرْزَعَةٌ ، مَكْتَبَةٌ ، مَطْبَعَةٌ

نکته : جمع اسم مکان ، بر وزن « مفاعِل » می آید که باز هم اسم مکان محسوب میشود. مثال: (مدرسه : مدارس) (مَلْعَب : ملاعب)

(مَطْعَم : مطاعم) (مَنَزَل : منازل) (مَنَظَرَة : مناظر) (مَنَصِب : مناصب)

مهم : مَوْقِف - مَوْضِع - مَوْلِد - مَوْعِد اسم مکان هستند

ترجمه اسم تفضیل : (1) اسم تفضیل + مِن : تر . مثال : أَكْبَرُ مِن : بزرگتر از
(2) اسم تفضیل + مضاف إليه : ترین . مثال : أَفْضَلُ الْأَعْيَادِ : برترین عیدها
ترجمه اسم فاعل : کننده : صانع : سازنده - مُشَاهِد : بیننده
ترجمه اسم مفعول : ... شده : مَصْنُوع : ساخته شده - مُشَاهَد : دیده شده
ترجمه اسم مبالغه : اسم مبالغه اگر بر « زیادی صفت » دلالت کند با کلمه « بسیار » ترجمه می شود . مثال : غَفَّار : بسیار آمرزنده . ولی اگر بر « شغل و ابزار » دلالت کند ، کلمه « بسیار » را نمی آوریم . مثال : حَدَاد : آهنگر ، نَظَّارَة : عینک .
* اسم مبالغه از لحاظ معنایی به 3 دسته تقسیم می شود : (1) زیادی صفت (2) شغل (3) ابزار . مثال : زیادی صفت : غَلَّام :
بسیار دانا ، صَبَّار : بسیار صبر کننده . شغل : خَبَّاز (نانوا) ، حَدَاد (آهنگر) ، فَلَاح (کشاورز) ابزار : فَتَّاحَة (دربازکن) ، نَظَّارَة (عینک) ، سَيَّارَة (اتومبیل) ، ثَلَّاجَة (یخچال) ، جَرَّارَة (تراکتور) ، جَوَّال (تلفن همراه)
ترجمه اسم مکان : اسمی است که بر مکان دلالت میکند . مثال : مَلْعَب (ورزشگاه) ، مَصْنَع = مَعْمَل (کارخانه) ، مَطْبَخ (آشپزخانه) ، مَطْعَم (رستوران) ، مَتَجَر (مغازه) ، مَكْتَبَة (کتابخانه) ،

باب های ثلاثی مزید

ماضی	مضارع	امر	مصدر (باب)	مثال
أَفْعَلْ	يُفَعِّلْ	أَفْعِلْ	إِفْعَال	أَكْرَمَ ، يُكْرِمُ ، أَكْرَمُ ، إِكْرَام
فَعَّلْ	يُفَعِّلْ	فَعِّلْ	تَفْعِيل	كَذَّبَ ، يُكْذِّبُ ، كَذَّبَ ، تَكْذِيب
فَاعَلْ	يُفَاعِلْ	فَاعِلْ	مُفَاعَلَة	جَاهَدَ يُجَاهِدُ جَاهِدَ مُجَاهَدَة
إِفْتَعَلَ	يُفْتَعِّلْ	إِفْتَعِلْ	إِفْتِعَال	إِفْتَضَحَ ، يَفْتَضِخُ ، إِفْتَضِخَ ، إِفْتِضَاح
إِنْفَعَلَ	يَنْفَعِلْ	إِنْفَعِلْ	إِنْفِعَال	إِنْقَلَبَ ، يَنْقَلِبُ ، إِنْقَلَبَ ، إِنْقِلَاب
إِسْتَفْعَلَ	يَسْتَفْعِلْ	إِسْتَفْعِلْ	إِسْتِفْعَال	إِسْتَعْفَرَ ، يَسْتَغْفِرُ ، إِسْتَغْفِرَ ، إِسْتِغْفَار
تَفَاعَلَ	يَتَفَاعَلْ	تَفَاعَلْ	تَفَاعُل	تَضَارَبَ ، يَتَضَارَبُ ، تَضَارَبَ ، تَضَارُب
تَفَعَّلَ	يَتَفَعَّلْ	تَفَعَّلْ	تَفَعُّل	تَدَبَّرَ ، يَتَدَبَّرُ ، تَدَبَّرَ ، تَدَبُّر

ترجمه مصدر = دن تن . مثال : تصلیح = تعمیر کردن - اجتهد : تلاش کردن

تفاوت ماضی و امر در ثلاثی مزید :

در باب های ثلاثی مزید معمولاً ماضی ها خیلی شبیه امرها هستند ، خب حالا به نظر شما ، ماضی را چگونه از امر تشخیص دهیم ؟ جواب :

توی 6 تا باب ماضیا - دارن ، امرا - دارن . مثال : انتظر : ماضی ، إنتظر : امر / استنتجوا : ماضی ، استنتجوا : امر

توی 2 تا باب ماضیا - دارن ، امرا - دارن . دو باب « استفراغی و حالت تهوعی !!! » یعنی « تفعّل و تفاعل » هم حرف وسط ماضی -

دارد و هم حرف وسط امر - دارد که کاملاً شبیه هم می شوند . مثال : تكّرّما : ماضی ، امر

فعل غایب اول جمله = مفرد میاد

* فعل وسط جمله باید با اسم قبل از خود مطابقت داشته باشد .

* فعل غایب اول جمله حتی اگر فاعلش جمع یا مثنی باشد ، به صورت مفرد می آید. ولی باید از لحاظ زن و مردی مطابقت کند . دقت شود که

اگر فاعل جمع یا مثنی باشد ، در فارسی جمع ترجمه می شود . مثال : ذهب التلاميذ : رفتند دانش آموزان .

* جمع غیر انسان = 1 زن . در نتیجه فعل برای جمع غیر انسان به صورت 1 زن می آید . مثال : ذهب الطيور

* به غایب و مخاطب بودن هم دقت کن . نشانه های مخاطب : « أيها ، رجاء ، من فضلك ، أنت ... ، ك ... »

فعل با توجه به قید زمان : * اگر قید زمان جمله « أمس ، سنة ماضیه » باشد از فعل ماضی و اگر قید زمان « غداً ، اسبوع قادم ، آتی »

باشد از فعل مستقبل استفاده می کنیم .

(تحلیل صرفی و محل اعرابی):

در قسمت تحلیل صرفی باید به مباحث روبرو مسلط باشی. 1. فعل معلوم و مجهول 2. فعل ماضی و مضارع 3. ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید 4. جمع سالم و مکسر 5. معرفه و نکره 6. انواع معرفه 7. مذکر و مؤنث 8. تشخیص اسم فاعل، اسم مفعول، اسم تفضیل، اسم مبالغه 9. اسم مفرد مثنی جمع 10. تشخیص نقش های فاعل، مفعول، مبتدا، خبر، صفت، مضاف الیه، مجرور به حرف جر

نشانه های اسم: 1) ال 2) بِ 3) هُ ات 4) مُ...

«مخاطب» یا «غایب»؟؟؟ در سوالات تحلیل صرفی اگر بین «مخاطب» و «غایب» گیر کردی!، جواب «غایب» است مگر اینکه در جمله، نشانه های مخاطب بودن مثل «أنت، ک، ایها، رجاء، من فضلک، فعل امر» وجود داشته باشد.

فاعل قبل فعل نیاید: در نتیجه اگر جمله ی «الطالبات نجحن فی الامتحان» در سوالات تحلیل صرفی بیاید و در گزینه ای کلمه ی «الطالبات» به عنوان فاعل مطرح شود، قطعاً آن گزینه غلط می باشد.

یک فعل نمیتواند فاعل یا مبتدا شود: اگر در سوالات تحلیل صرفی نقش فعلی را فاعل یا مبتدا معرفی کند غلط است.

اسم از لحاظ تعداد: مفرد: 1 نفر مثنی: 2 نفر جمع: بیش از 3 نفر

مفرد: نشانه ندارد. مثال: رجل، کتاب، تلمیذ

مثنی: ان ین . مثال: کتابان، طالبین

مذکر: ون ین

جمع
سالم
مؤنث: ات

مکسر: مساجد: مسجد / طُلاب: طالب

حواسا جمع: ین: مثنی / ین: جمع مذکر

این کلمات مثنی نیستند و مفردند: انسان، عطشان، شجاعان، سلمان، کسلان، غضبان، جوعان، طیزان، نسیان، غدوان

این کلمات جمع مؤنث سالم نیستند و جمع مکسر می باشند: اموات، ابیات، اصوات، اوقات

این کلمات جمع مذکر سالم نیستند و جمع مکسر می باشند: تمارین، شیاطین، قوانین، میادین، مساکین، موازین، بساتین

متفرقه :

نکته 3: فعل مجهول ، قطعاً متعدی است. بنابراین اگر دو کلمه ی « مجهول ، لازم » همزمان در یک گزینه برای فعلی بیاید ، قطعاً آن گزینه غلط است. (لازم و مجهول = گزینه ذاتاً غلط)